

CZELNAI RUDOLF 75 ÉVES

Az Országos Meteorológiai Szolgálat május 3-án ünnepli a születésnapját. Czelnai Rudolf is. Van abban valami sorsszerűség, hogy a magyar meteorológia történetében legnagyobb karriert befutott meteorológus, az intézmény egyik legnagyobb fia, s az intézmény, amely oly sokat köszönhet neki, egy napon születtek. Illő, hogy kiemelt évfordulóján ünneppel köszöntsük. Hetvenöt év, egynegyed híján egy évszázad! Csodálatos lett volna, ha az intézetet és híres elnökét egy napon köszöntöttük volna, de a mindennapok forgatagában, – valljuk be férfiasan – csak a tárgynapot megelőzően jutott eszünkbe, hogy ma nemcsak saját magunkat kell(ene) ünnepelni. A születésnap, nemcsak ünneplés, hanem megmérettetés. Alkalmom arra, hogy elgondolkozzunk viselt dolgainkon. A szakma nagy öregjének ünneplése mindannyiunk közös megmérettetése. Hajlamosak vagyunk arra, hogy csak örüljünk annak, hogy valaki közülünk idősebb lett, pedig mi felettünk is elszállt egy-két év, évtized. Az emberi idő nem körben forog, hanem egyenes vonalban fut előre. Ez az oka, hogy az ember nem lehet maradéktalanul boldog, mert a boldogság az ismétlődés utáni vágy. Amikor megünnepeljük a születésnapot, az idő egyenes előrefutását szeretnénk egy pillanatra megállítani, s maradéktalanul boldog lenni legalább addig, amíg a születésnap tart. Ezért ilyenkor csak a szépre, a jóra emlékezünk. A szakember jubileumán a szakmai sikerekre. Csokorba fogjuk az ünnepelet eredményeit, s hozzáillesztjük a magunkét. Ő letett valamit az asztalra. Adott nekünk egyet s mást. El kell gondolkoznunk azon, hogy abból, amit kaptunk tőle, mennyit használtunk fel, s mi, a szakma, a kollégák mit adtunk neki, a szakmának, az intézménynek. Az nem kérdés, hogy Czelnai Rudolf a rábízott talentumokkal jól bánt. S mi jól bántunk a ránk bízottakkal? A jubileumi ülés erről vagy csak erről szól? Ez a mostani ülés talán kicsit eltért a szokásos tudományos ülések megszokott gyakorlatától. Vagy mégse? Abban biztos, hogy alaposan megkészt. A cikkíró és köszöntő akkor is kérte, most is kéri az ünnepelet bocsánatát. Az ilyenkor szokásos köszöntő szavak mellé azt el kellett mondanom, hogy rám milyen hatással volt

az oktató, pardon a címzetes egyetemi tanár, a tudós, akinek szakmai munkáját hasznosíthattam, s persze a hivatali vezető, akinek, sose gondoltam volna, hogy egyszer beülök a székébe. Se a szék, se az elnöki iroda nem az, ahova még, mint egyetemi hallgató szorongva, de némi büszkeséggel egyszer beléptem, hogy aláírassam az indexemet. Az ünnepi ülés záró előadásaként elhangzott összefoglalóban a tárgyszerűség mellett ott volt a tanítvány csodálata, a tudós nyomdokaiban bukdácsoló szakember tisztelete és az intézetvezetés útvesztőiben időnként elvesző hivatali utód csodálata is.

Hosszas egyeztetések után végre felvirradt október 11-e. A Szolgálat díszterme zsúfolásig megtelt. Eljöttek nemcsak a szakma képviselői, hanem a társtudományok, s szép számmal az Akadémia X. és más osztályának tagjai is. Reméltük, hogy személyes köszöntésre a felügyelő minisztert, a Meteorológiai Világszervezet és a minisztérium képviselőit is sikerül megnyernünk. Ez a törekvés nem járt teljes sikerrel. Mind a felügyelő miniszter, *dr. Fodor Gábor*, mind a Meteorológiai Világszervezet főtitkára, *Michel Jarraud* személyre szóló levélben köszöntötte az ünnepelet, amelyeket az utolsó előtti előadás után felolvastunk. Hat előadásra került sor, melyek közül három kimondottan tudományos jellegű, kettő szakmai összefoglaló, egy az előadóhoz fűződő személyes köszöntés volt. Befejezésül egy szakmai életrajzi összegzés hangzott el. Az elhangzott előadások:

Bozó László: Megnyitó

Mészáros Ernő: Óceánok-légkör kölcsönhatás: algák és éghajlat

Rácz Zoltán: Klíma régen és most: az írástudók felelőssége

Major György: Tudománymetria, folyóiratok

Weidinger Tamás: Felszín-légkör kölcsönhatások

Tóth Pál: Czelnai Rudolf, mint meteorológus szakos egyetemi hallgató, aki hadmérnök, mérnök, geológus, vagy polihisztor is lehetett volna.

Dunkel Zoltán: Czelnai Rudolf az OMSZ 16. elnöke

A megjelentek szép számán való örömeinkbe azonban némi ürmös is vegyült. Végignézve az ünneplőkön, intézetünk fiatalabb munkatársai mintha alacsonyabb arányban lettek volna képviselve. Talán nekik a név már nem sokat mond, vagy úgy gondolják, hogy ez inkább az „öreg” belügye. Ha igen, helytelenül teszik. A jubileumi köszöntés példa, az ünnepelet példakép. A jubileumi köszöntés egy kicsit saját magunk dicsérete is. Lám, lám ilyen jók vagyunk, hogy közülünk is kinőhetnek ilyen nagyságok. Szeretnénk ilyenek lenni vagy csak sajnáljuk, hogy mi nem lehetünk ilyenek. Jó volna ilyen nagy és szép karriert befutni. Ez, valljuk be őszintén, nagyon keveseknek adatott meg. S mielőtt ünnepi hangulatunk kesernyésbe fordulna, nem szabad elfelejtenünk, hogy kell lenniük olyanoknak is, akik a járdán állnak, és tapsolnak. És most örömmel tapsolunk és mondjuk, Isten éltesen sokáig Rudi!

Dunkel Zoltán